

ตัวอย่างแบบฟอร์มและขั้นตอน
การแต่งตั้งและถอดถอนไวยาวัจกร

สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด

ขั้นตอนการแต่งตั้งไวยาวัจกร

ข้อ 4 แห่งกฎหมายตราสามศก ฉบับที่ 18 (พ.ศ.2536) “ไวยาวัจกร” หมายถึงคฤหัสถ์ผู้ได้รับแต่งตั้งให้มีหน้าที่เบิกจ่ายนิตยภัต และจะมีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาจัดการทรัพย์สินของวัดได้ ตามที่เจ้าอาวาสมอบหมายเป็น

เจ้าอาวาสวัดปรึกษาสงฆ์ในวัด พิจารณาคัดเลือกคฤหัสถ์ผู้มีคุณสมบัติตามข้อ 6 แห่งกฎหมายตราสามศก ฉบับที่ 18 (พ.ศ.2536) ว่าด้วยการแต่งตั้งถอดถอนไวยาวัจกร โดยให้จัดทำเป็นบันทึกการประชุมพิจารณาคัดเลือกไวยาวัจกร

เมื่อที่ประชุมสงฆ์มีมติเห็นชอบคฤหัสถ์ผู้ใด ให้เจ้าอาวาสแต่งตั้งคฤหัสถ์ผู้นั้นเป็นไวยาวัจกร โดยอนุมัติของเจ้าคณะอำเภอ เพื่อความเหมาะสมจะแต่งตั้งไวยาวัจกรคนเดียวหรือหลายคนก็ได้ กรณีที่มีไวยาวัจกรหลายคน ให้เจ้าอาวาสมอบหมายหน้าที่การงานตามข้อ 4 กฎหมายตราสามศก ฉบับที่ 18 (พ.ศ.2536) ว่าด้วยการแต่งตั้งถอดถอนไวยาวัจกร

จัดทำใบตราตั้งไวยาวัจกร ประทับตราวัดและลงนามโดยเจ้าอาวาส

เจ้าอาวาสแจ้งการแต่งตั้งไวยาวัจกรไปยังนายอำเภอ เพื่อให้อำเภอรายงานไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด เอกสารประกอบการแจ้งไปยังนายอำเภอ ดังนี้

- สำเนาใบตราตั้งไวยาวัจกร พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง	จำนวน 1 ชุด
- สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน และสำเนาทะเบียนบ้านไวยาวัจกร พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง	จำนวน 1 ชุด
- สำเนาทะเบียน ประวัติโดยสังเขปของไวยาวัจกรพร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง	จำนวน 1 ชุด
- สำเนาบันทึกรายงานการประชุมปรึกษาสงฆ์เพื่อพิจารณาคัดเลือกไวยาวัจกร	จำนวน 1 ชุด
- สำเนาหนังสืออนุมัติการแต่งตั้งจากเจ้าคณะอำเภอ	จำนวน 1 ชุด

สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด
จังหวัด รายงานไปยังสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

คุณสมบัติของคฤหัสถ์ที่จะได้รับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นไวยาวัจกร

หมวด ๑

การแต่งตั้งไวยาวัจกร

ข้อ ๖ คฤหัสถ์ผู้จะได้รับการแต่งตั้งเป็นไวยาวัจกร ต้องประกอบด้วยคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นชาย มีสัญชาติไทย นับถือพระพุทธศาสนา
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๕ ปีบริบูรณ์
- (๓) เป็นผู้มีความรู้ความสามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่ไวยาวัจกรได้
- (๔) เป็นผู้มีความรู้ความสามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่ไวยาวัจกรได้
- (๕) เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองตามระบอบรัฐธรรมนูญ
- (๖) ไม่เป็นผู้ที่มีร่างกายทุพพลภาพ ไร้ความสามารถ หรือมีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือมีโรคเป็นที่รังเกียจแก่สังคม
- (๗) ไม่เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดี เช่น มีความประพฤติเสเพล เป็นนักเลงการพนัน เสพสุราเป็นอาจิม หรือติดยาเสพติดให้โทษ
- (๘) ไม่เป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว
- (๙) ไม่เป็นผู้ที่เคยถูกลงโทษให้ออกจากราชการ หรือองค์การของรัฐบาล หรือบริษัท ห้างร้านเอกชน ในความผิดหรือมีมลทินมัวหมองในความผิดเกี่ยวกับการเงิน
- (๑๐) ไม่เป็นผู้ที่เคยถูกลงโทษจำคุก เว้นแต่ความผิดที่เป็นลหุโทษหรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

ขั้นตอนการถอดถอนไวยาวัจกร

เมื่อไวยาวัจกรพ้นจากหน้าที่ ตามกฎหมายแพ่งศรัทธา มาตรา 18 (พ.ศ.2536) ว่าด้วยการแต่งตั้งถอดถอนไวยาวัจกร หมวด 2 การพ้นจากหน้าที่ไวยาวัจกร

- กรณีข้อ 8 (1) - ข้อ 8 (5) ให้เจ้าอาวาสรายงานเจ้าคณะอำเภอทราบ
- กรณีข้อ 8 (6) - ข้อ 8 (7) เจ้าอาวาสสั่งให้ออกเนื่องจากไวยาวัจกรหย่อนความสามารถ หรือเจ้าอาวาสสั่งถอนถอดเนื่องจากไวยาวัจกรประพฤติมิชอบตามข้อ 13 ให้เจ้าอาวาสสั่งให้ออก หรือสั่งถอดถอน โดยอนุมัติของเจ้าคณะอำเภอ

เจ้าอาวาสแจ้งการพ้นจากหน้าที่ไวยาวัจกรไปยังนายอำเภอ เพื่อให้อำเภอรายงานไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รับผิดชอบโดยสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด
ประจวบคีรีขันธ์ รายงานไปยังสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

การพ้นจากหน้าที่ไวยาวัจกร

ตามกฎหมายแพ่งมาตรา 18 (พ.ศ.2536) ว่าด้วยการแต่งตั้งถอดถอนไวยาวัจกร
ข้อ ๘ ไวยาวัจกรย่อมพ้นจากหน้าที่เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) พ้นจากความเป็นคฤหัสถ์
- (๔) เจ้าอาวาสผู้แต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งหน้าที่
- (๕) ขาดคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งตามความในข้อ ๖
- (๖) ให้ออกจากหน้าที่
- (๗) ถูกลดถอนออกจากหน้าที่

ข้อ ๙ ไวยาวัจกรผู้ใดประสงค์จะลาออกจากหน้าที่ที่ย่อมทำได้เมื่อเจ้าอาวาสสั่งอนุญาตแล้วจึงเป็นอันพ้นจาก
หน้าที่และให้เจ้าอาวาสรายงานเจ้าคณะอำเภอทราบ

ข้อ ๑๐ ไวยาวัจกรผู้พ้นจากหน้าที่ตามความในข้อ ๘ (๔) ให้รักษาการในหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการ
แต่งตั้งใหม่

ข้อ ๑๑ ไวยาวัจกรผู้ขาดคุณสมบัติตามความในข้อ ๘ (๕) ให้เจ้าอาวาสสั่งให้พ้นจากหน้าที่แล้วรายงานเจ้า
คณะอำเภอทราบ

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่ไวยาวัจกรหย่อนความสามารถด้วยเหตุใดๆ ในการปฏิบัติหน้าที่เมื่อเจ้าอาวาส
เห็นสมควรให้ออกจากหน้าที่ที่สั่งให้ออกได้โดยอนุมัติของเจ้าคณะอำเภอ

ข้อ ๑๓ การถอดถอนไวยาวัจกรออกจากหน้าที่จะทำได้เมื่อไวยาวัจกรประพฤติมิชอบอย่างใดอย่างหนึ่ง
ดังต่อไปนี้

- (๑) ทุจริตต่อหน้าที่
- (๒) ไม่ปฏิบัติหน้าที่จนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง
- (๓) ขัดคำสั่งของเจ้าอาวาส ซึ่งสั่งโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบแบบแผนเป็นเหตุให้เกิด
ความเสียหายแก่วัดอย่างร้ายแรง
- (๔) ประมาทเลินเล่อในหน้าที่เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่วัดอย่างร้ายแรง
- (๕) ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

ในกรณีเช่นนี้ให้เจ้าอาวาสสั่งถอดถอนไวยาวัจกรผู้นั้นออกจากหน้าที่ โดยอนุมัติของเจ้าคณะ
อำเภอ

ข้อ ๑๔ ในกรณีที่ไวยาวัจกรพ้นจากหน้าที่ตามความในข้อ ๘ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) หรือ (๗) ไวยาวัจกรผู้
นั้นจะพ้นจากความรับผิดชอบในหน้าที่ต่อเมื่อได้มอบหมาย หน้าที่การงานพร้อมด้วยทรัพย์สินและหลักฐานต่าง
ๆ ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของตนแก่ผู้รับหน้าที่แทนตนเรียบร้อยแล้ว

การมอบหมายตามความในวรรคแรก ให้กระทำ ภายใน ๓๐ วัน นับจากวันที่พ้นจากหน้าที่ถ้ามิได้
มอบหมายภายในกำหนดให้ถือว่าเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่ โดยมีชอบตามความในประมวลกฎหมายอาญา

จึงบันทึกรายงานไว้เพื่อเป็นหลักฐานในการดำเนินการเพื่อการแต่งตั้งไวยาวัจกร ต่อไป

ปิดประชุม เวลา..... น.

บันทึกการประชุม

.....
(.....)
.....

รับรองการประชุม

.....
(.....)
เจ้าอาวาสวัด.....

ที่

วัด.....

.....

.....

วันที่.....

เรื่องขออนุมัติแต่งตั้งไวยาวัจกร

เรียนเจ้าคณะอำเภอ.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนารายงานการประชุมสงฆ์ จำนวน ฉบับ

2. สำเนาข้อมูลผู้ได้รับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นไวยาวัจกร จำนวน ฉบับ

ด้วยวัด..... ตำบล.....

อำเภอ..... จังหวัด..... โดยเจ้าอาวาสได้มีการประชุมสงฆ์ในวัด เมื่อ

วันที่..... เพื่อพิจารณาคัดเลือกคฤหัสถ์ผู้มีคุณสมบัติตามความในข้อ 6 แห่งกฎหมาย

สมาคม ฉบับที่ 18 (พ.ศ.2536) ว่าด้วยการแต่งตั้งถอดถอนไวยาวัจกร เพื่อดำเนินการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง

ไวยาวัจกร โดยมีมติเห็นชอบให้แต่งตั้งไวยาวัจกร จำนวน..... ราย คือ.....

เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายสมาคม ฉบับที่ 18 (พ.ศ.2536) ว่าด้วยการแต่งตั้งถอดถอน
ไวยาวัจกรข้อ 7 ในการแต่งตั้งไวยาวัจกรของวัดใดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของเจ้าอาวาสวัดนั้นปรึกษาสงฆ์ใน
วัดพิจารณาคัดเลือกคฤหัสถ์ผู้มีคุณสมบัติตามความในข้อ 6 เมื่อมีมติเห็นชอบในคฤหัสถ์ผู้ใดก็ให้เจ้าอาวาส
แต่งตั้งคฤหัสถ์ผู้นั้นเป็นไวยาวัจกร โดยอนุมัติของเจ้าคณะอำเภอในการนี้จึงขออนุมัติแต่งตั้งไวยาวัจกร
ดังกล่าวข้างต้น รายละเอียดตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณาอนุมัติ

เรียนมาด้วยความนับถือ

(.....)

เจ้าอาวาส.....

สำนักงานวัด.....

โทร.....

ตราตั้งไวยาวัจกร

อาศัยอำนาจตามความในข้อ 7 แห่งกฎหมายตราสมัคฉบับที่ 18 (พ.ศ.
2536) ว่าด้วยการแต่งตั้งถอดถอนไวยาวัจกร
และโดยอนุมัติของเจ้าคณะอำเภอ

จึงแต่งตั้งให้

.....

.

เป็นไวยาวัจกร วัด.....

ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....

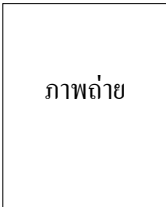
มีอำนาจหน้าที่ตามความในข้อ 4 แห่งกฎหมายตราสมัค

ดังกล่าวข้างต้น ตั้งแต่วันที่นี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่

(.....)

เจ้าอาวาสวัด.....

ทะเบียน-ประวัติโดยสังเขป

ของไวยาวัจกร

วัด.....

ตำบล.....อำเภอ..... จังหวัด.....

ชื่อ :

วัน เดือน ปี เกิด :

อายุ :

เลขประจำตัวประชาชน :

ที่อยู่ :

การศึกษา :

อาชีพ :

เบอร์โทรศัพท์ :

อีเมลล์ :

ความเชี่ยวชาญพิเศษ :

.....

.....

ประสบการณ์ :

.....

.....

งานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ :

.....

.....

.....

ได้รับแต่งตั้งเป็นไวยาวัจกร

เมื่อ.....

ผู้แต่งตั้ง:

.....

.....

ที่

วัด.....

.....

.....

วันที่.....

เรื่อง แจ้งการแต่งตั้งไวยาวัจกร

เจริญพร นาย.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาตราตั้งไวยาวัจกร

จำนวน ฉบับ

ด้วยเจ้าอาวาสวัด..... ตำบล..... อำเภอ.....

จังหวัดจันทบุรี ได้ปรึกษาสงฆ์ในวัด และขอรับอนุมัติจากเจ้าคณะอำเภอ แต่งตั้งให้ท่านดำรงตำแหน่ง

ไวยาวัจกรวัด.....

ในการนี้ จึงเจริญพรมาเพื่อให้ท่านทราบการแต่งตั้ง และรับปฏิบัติงานในตำแหน่ง

ไวยาวัจกร โดยมีอำนาจหน้าที่ตามความในข้อ 4 แห่งกฎหมายตราสามดวง ฉบับที่ 18 (พ.ศ.2536) ว่าด้วยการ

แต่งตั้งถอดถอนไวยาวัจกรและมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้

.....

จึงเจริญพรมาเพื่อทราบ

ขอเจริญพร

(.....)

เจ้าอาวาส.....

สำนักงานวัด.....

โทร.....

ที่

วัด.....

.....

.....

วันที่.....

เรื่อง แจ่งการแต่งตั้งไวยาวัจกร

เจริญพร นายอำเภอ.....

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. สำเนาตราตั้งไวยาวัจกร	จำนวน	ฉบับ
2. สำเนาทะเบียนบ้าน/สำเนาบัตรประชาชน ของไวยาวัจกร	จำนวน	ฉบับ
3. สำเนาประวัติไวยาวัจกร	จำนวน	ฉบับ
4. สำเนารายงานการประชุมสงฆ์	จำนวน	ฉบับ
5. สำเนาหนังสืออนุมัติการแต่งตั้งจากเจ้าคณะอำเภอ	จำนวน	ฉบับ

ด้วยเจ้าอาวาสวัด..... ตำบล..... อำเภอ.....

จังหวัดจันทบุรี ได้ปรึกษาสงฆ์ในวัด และขอรับอนุมัติจากเจ้าคณะอำเภอ แต่งตั้งไวยาวัจกรวัด

..... เมื่อวันที่..... จำนวน..... ราย คือ

.....

ในการนี้ เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายตราศรัทธาฉบับที่ 18 (พ.ศ.2536) ว่าด้วยการแต่งตั้งถอดถอนไวยาวัจกรหมวด 3 เบ็ดเตล็ด ข้อ 16 เมื่อมีการแต่งตั้งไวยาวัจกรหรือเมื่อไวยาวัจกรพ้นจากหน้าที่ตามความในข้อ 8 กรณีในจังหวัดอื่นที่ไม่ใช่กรุงเทพมหานครให้เจ้าอาวาสแจ้งแก่นายอำเภอเพื่อรายงานไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด วัด..... จึงขอรายงานการแต่งตั้งไวยาวัจกร รายละเอียดตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อทราบ และดำเนินการต่อไป

ขอเจริญพร

(.....)

เจ้าอาวาส.....

สำนักงานวัด.....

โทร.....

ที่

วัด.....

.....

.....

วันที่.....

เรื่องแจ้งการพ้นจากหน้าที่ไวยาวัจกร

เรียน เจ้าคณะอำเภอ.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาตราตั้งไวยาวัจกรและเอกสารที่เกี่ยวข้อง จำนวน ฉบับ

ตามที่ เจ้าอาวาสวัด..... ตำบล..... อำเภอ.....

จังหวัดจันทบุรี ได้ปรึกษาสงฆ์ในวัด และขอรับอนุมัติจากเจ้าคณะอำเภอ แต่งตั้งนาย..... เป็น

ไวยาวัจกรเมื่อวันที่.....

ในการนี้ ไวยาวัจกรรายดังกล่าว พ้นจากหน้าที่ไวยาวัจกร เนื่องจาก

.....เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายอากรศ.ฉบับที่ 18 (พ.ศ.2536) ว่าด้วยการแต่งตั้ง

ถอดถอนไวยาวัจกรหมวด 2 การพ้นจากหน้าที่ไวยาวัจกร ข้อ 8 (1) - ข้อ 8 (5) ให้เจ้าอาวาสรายงานเจ้าคณะ

อำเภอทราบ วัด.....จึงขอรายงานการพ้นจากหน้าที่ไวยาวัจกร รายละเอียดตามเอกสารที่แนบมา

พร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดทราบ

เรียนมาด้วยความนับถือ

(.....)

เจ้าอาวาส.....

สำนักงานวัด.....

โทร.....

ที่

วัด.....

.....

.....

วันที่.....

เรื่อง ขออนุมัติให้ไวยาวัจกรออกจากตำแหน่ง/ถอนถอดไวยาวัจกร

เรียน เจ้าคณะอำเภอ.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาตราตั้งไวยาวัจกรและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง จำนวน ฉบับ

ตามที เจ้าอาวาสวัด..... ตำบล..... อำเภอ.....

จังหวัดจันทบุรี ได้ปรึกษาสงฆ์ในวัด และขอรับอนุมัติจากเจ้าคณะอำเภอ แต่งตั้งนาย..... เป็น

ไวยาวัจกรเมื่อวันที่.....

เนื่องด้วยไวยาวัจกรรายดังกล่าว.....(ระบุเหตุผลในการให้ออก/
ถอดถอน เช่น หย่อนความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ หรือประพฤติมิชอบ)เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายมาตรา
ฉบับที่ 18 (พ.ศ.2536) ว่าด้วยการแต่งตั้งถอดถอนไวยาวัจกรหมวด 2 การพ้นจากหน้าที่ไวยาวัจกร ข้อ 8 (12)
- ข้อ 8 (13)การสั่งให้ออก/สั่งถอดถอนจะต้องอนุมัติโดยเจ้าคณะอำเภอ ในกรณีนี้ จึงขออนุมัติการให้ออก/
ถอดถอน นาย..... ออกจากหน้าที่ไวยาวัจกรวัด.....

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณาอนุมัติ

เรียนมาด้วยความนับถือ

(.....)

เจ้าอาวาส.....

สำนักงานวัด.....

โทร.....

ที่

วัด.....

.....

วันที่.....

เรื่อง แจ่งไวยาวัจกรพินหน้าที่และแจ่งการแต่งตั้งไวยาวัจกร

เจริญพร นายอำเภอ.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารที่เกี่ยวข้อง จำนวน ชุด

ด้วยนาย.....ไวยาวัจกรวัด.....

อำเภอ.....จังหวัดจันทบุรี ได้พ้นจากหน้าที่ เมื่อวันที่.....

วัด..... จึงได้แต่งตั้งไวยาวัจกรใหม่เพื่อปฏิบัติหน้าที่แทน ดังนี้

.....

.....

ในการนี้ เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายตราสามศก ฉบับที่ 18 (พ.ศ.2536) ว่าด้วยการแต่งตั้งถอดถอนไวยาวัจกรหมวด 3 เบ็ดเตล็ด ข้อ 16 เมื่อมีการแต่งตั้งไวยาวัจกรหรือเมื่อไวยาวัจกรพ้นจากหน้าที่ตามความในข้อ 8 กรณีในจังหวัดอื่นที่ไม่ใช่กรุงเทพมหานครให้เจ้าอาวาสแจ่งแก่นายอำเภอเพื่อรายงานไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด วัด.....จึงขอแจ่งไวยาวัจกรพินหน้าที่และแจ่งการแต่งตั้งไวยาวัจกรใหม่ รายละเอียดตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อทราบ และดำเนินการต่อไป

ขอเจริญพร

(.....)

เจ้าอาวาส.....

สำนักงานวัด.....

โทร.....